

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1913. október 26.

244. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felelős szerkesztő
MURAI JENO.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Gazdasági akciónk a Balkánon.

Írta: Székács Antal udvari tanácsos.

Felületes és hangzatos jelszavakkal titeltt közvéleményünk a háboru lezajlása óta sokat foglalkozik a Balkán-államokkal kötendő kereskedelmi szerződésekkel, illetőleg azok revíziójával. Súlyos gazdasági válságunk közepette új életet, új érárt, szinte esodát vár kereskedelmi és vámpolitikai bekövetkezendő új irányától. És ennek reményében széles mederben indultak meg a fejtegetések, tervezetéseik és javaslatok a Balkánon való gazdasági térfoglalás eszközeiről: miniszteri kiküldetésről, tanulmányutról, mintakiállításokról, balkánkiállításról, balkánegyesületről, csupa olyan dolgról, mely mellest lehet jó és üdvös, de mely kárunkra válik abban a pillanatban, mikor figyelmünket tulajdonképeni feladatunktól eltéríti.

Kétségtelen, hogy a Balkánon beállott új elhelyezkedések, új erőviszonyok és új fogyasztási lehetőségek határozottan megkövetelik, hogy kereskedelmi politikánk azokhoz alkalmazkodjék és végre felismerje azokat a nagy érdekeket, melyek geográfiai helyzetünk és a Balkán-államok mező-

gazdasági jellegének és ipari elmaradottságának kihasználásában rejlenek. Nekem is meggyőződésem, hogy nemcsak a fogyasztó szempontjából, hanem az ország egyetemes gazdasági érdekei szempontjából enyhíteni kell és a mezőgazdasági érdekek számbavehető kára nélkül enyhíteni lehet az eddigi túlzott agrár-védvamos irányzatot. Így például figyelembe véve állatkivitelünk rohamos hanyatlását, valamint a nálunk már ugyszólván krónikus bajjára fajult depekorációt, mely ma holnap husinság elé állíthat bennünket, amugy is elég védelmet nyújtó magas élőállatvám-tételünk mellett megnyit hatónak tartom határainkat a balkán-élőállatok előtt, feltéve, hogy kellő rekompenciákat kaphatunk.

Ennek dacára taktikai szempontból mégis elhibázottnak tartom a kérdésnek olyaténképen való beállítását, mintha Magyarország koncessziói a gazdasági vámpok terén kiegyenlítést nyerhetnének a Balkán-államokban elérendő ipari vámmérséklések által, mert ez annyit jelent, mint a tüzből kikaparni a gesztenyét Ausztria számára. A monarchia összes ipari kivitele a Balkánba kereken 270 millió K, miből Magyarországra csak 65 millió K esik. Ha már eddig is a kivitel csak egynegyed részét voltunk képesek fedezni, míg Ausztria annak háromnegyed részét szolgáltatta, ez az arányszám csak Ausztria javára változhatik meg az ipari vámtételek kedvezőbb alakulása

folytán. Hiszen természetes, hogy Ausztria sokoldalú és fejlett ipara a kiviteli lehetőségek megkönnyítését sokkal inkább aknáhatja ki, mint a korlátolt mértékben exportképes Magyarország. A Balkán igen sok iparcikkben levezető csatornája a nyugat-európai és különösen a német tultermelésnek és gyártási selejtnak, ennek következtében a balkán-exportáruk oly nyomottak, hogy már ezen oknál is a kedvezőbb termelési viszonyok között dolgozó osztrák iparnak több kilátása van a Balkánon való térfoglalásra, mint a magyar iparnak. Mind ezen okoknál fogva, úgy vélem, a Balkán-államokkal való újabb kereskedelem-politikai tárgyalásoknál a do ut des álláspontját nemcsak a Balkán-államokkal szemben kell elfoglalnunk, hanem legalább is annyi joggal Ausztriával szemben, mely orosz-lánrészt élvezné azoknak az előnyöknek, melyek mezőgazdasági engedményeink fejében elérhetők.

Hogy ez az igazság egyáltalán figyelmen kívül maradt, hogy a közvélemény kialakulásában a merkantil és agrárjelszavak teljesen elnyomták ezt a leglényegesebb postulatot, ez az első tévedés, melyre rámutatni kívántam; az az első tévedés, melynek fel nem ismerése sok keserű csalódásnak lehet kútforrása a Balkán-államokkal való kereskedelmi viszonyunk új megalapozásánál. Legyen bár kereskedelem-politikánk irányítása és keresztülvitele a

„A Tengerpart“ tárcája

A maláji hadnagy.

Saridin kétségkívül a legjobb káplár volt az egész ezredben, akit a tiszték példakép gyanánt említettek. Szolgálatát azzal a pontossággal végezte, amely jellemzi az igazi katonát és buzgósága átragadt a logényiségre is. Különös gondot fordított a saját személyére. Oly egyenesen tartotta magát, hogy alacsony termete megnövekedni látszott; haját mindenkor gondosan fésülte és olajjal megkenste; azonkívül cipőt viselt, a mire külön engedélye volt, mert a megszokott katonáknak ez meg volt tiltva.

Mielőtt katona lett, teherhordó volt a kikötőben és a hollandi katonák málhát vitte, akik Batáviából a sziget belsejébe vonultak. Nagyon szűk kereszt volt ez, amiből alig, hogy megtudott élni.

Batáviából egy napon kimerülten és éhesen egy katona-vendéglő elé telepedett, amelyben rizst és főzelékeket mértek olesó áron. Régi, rongyos sarrong (maláji ruha) bomította testét. Abban a reményben, hogy megtízszerezheti pénzét és új ruhát vehet, az egész napi keresményét tette kockára játékokban és mindenét elvesztette.

Főző hőség uralkodott. A katonák egy arnyékban egy padon ülve falatoztak. — Egyikük ledobott egy banánlevelet, amelyben még néhány szem rizs volt. — Saridin mohón utána kapott és megrögte.

— Rej auljin! (Kutyának való étel!)

— mondotta a katona megvető hangon.
— Lapar. (Éhes vagyok.) — felelte a malái.

— Miért nem jössz hát katonának?

Saridin még soha sem gondolt erre. — Igazi jávai természet volt, aki nem törődött a holnappal és sohasem kísérelte meg sor-sán javítani.

— A katonáknak sohasem kellett tennet cipelniük? — kérdezte.

— Soha.

— Ki ad hát nekik pénzt és rizst?

— A kormány.

— Mi a teendőjük?

— Fegyvert forgatni, gyakorlatokon résztvenni és harcolni, ha háboru támad. Nagy tisztesség az barátom, katonának lenni!

Saridin érdeklődéssel hallgatta mindezt.

— Gyere — mondotta neki a katona — elvezetlek az őrmesterhez.

Saridin a katonával az őrmesterhez ment. Megmérték testmagasságát, megkérdezték, hol született és azután azt mondták, írja alá a felvételi okmányt. Mivelhogy írni nem tudott, az őrmester megfogta a kezét és úgy segített neki valami szarkalábat a papírosra rajzolni.

Hat év múlva káplár lett a maláiból. A lázongó kínaiak és hinduk ellen viselt harcokban hősiessé harcolt és mag is sebesült. Jutalmul megkapta a katonai érmét és egy diszkardot.

Még közlegény volt, amikor megházasodott. Sarina, a felesége, gyönyörű rendszertű és pontos volt, mint ő. Amikor a

gyakorlótéren fáradtan hazaérkezett, biztos lehetett benne, hogy a folyóban vett fürdő után ruháit kikefélve és fegyvereit megtisztítva találja — Sarina azonkívül mosta az altisztek fehérneműit, a benzülőtt katonák részére pedig a „kwee-kwee“-t (malái sütemény) sütötte, amiért külön zsoldot kapott. Amikor „niagi serriant“ (káplárné) lett, hiúsága nem engedte meg többé, hogy ily alacsony munkálatokat végezzen. Ezeket a teendőket átengedte a többi katona feleségeinek, akik az ő felügyelete alá tartoztak. Az ő teendője most a rizseledelel szétosztása volt, amit fővezér komolyságával és szigorú mértékkel végzett.

Valahányszor valamelyik inspekeios tiszt jött az asszonyok és gyermekek osztályába, Sarina az épület előtt fogadta őt, ezzel a mondattal:

— As pesen. (Minden rendben van.)

És valóban, a szobákban a legnagyobb tisztaság uralkodott. A gyékények, a vápkövek mind kifogástalanul tiszták voltak. A gyermekeket nem lehetett hullani, de egyik-másik ágy alól előkandikált egy-egy kicsi, barna fejűeske ijedt, kíváncsi szemekkel.

Saridin azonban még sem volt boldog. Vajjon mire vágyódott még?

Haj! Saridin most már nem volt többé az a tudatlan teherhordó, aki szenvedett a nélkül, hogy eszébe jutott volna, hogy nemesi helyzetből ki is szabadulhat. Saridin most már tudott írni és olvasni, megtanult hollandul, és kezdett művelődni.

Igy aztán gyakran gondolt bizonyos kü-

legjobb kezekbe letéve, a közvéleménynek ily téves kialakulása már csak azért is helyes utra terelendő, mert az ilyen téves beállítás épen arra hivatott államférfiaink tárgyalásaiban nehezíti meg majdan jogos érdekeink megvédését.

A Balkán kereskedelmi meghódítása körül kereskedői világunk második nagy tévedése abban áll, hogy ezt a meghódítást hivatalos tanulmányutakkal, kiállításokkal és egyesületek alapításával gondolja keresztülvihetőnek. Pedig ehhez a békés hadjáratához is katonákra kell, a kereskedelem utas-hadserege, a képzett és élelmes kereskedelmi utazók hadserege.

A legcéltudatosabb, a legzseniálisabb kereskedelmi és vámpolitikának is csak akkor lehet kellő eredménye, ha kereskedelmünk fel tud emelkedni a kereskedelempolitika által teremtett helyzet magaslatára, ha kellő energiával, vállalkozói bátorsággal és ügyességgel a részére biztosított előnyöket ki tudja használni. Az utazóknak be kell járniuk a Balkán-országokat; az utazóknak feladata az új összeköttetések létesítése, a Balkánon kelendő áruk, minták, minőségek, esomagolási módok stb. megismerése; a helyszínen kell tanulmányozniuk az elhelyezési lehetőségeket, a vevők üzleti erkölcsét, megbízhatóságát, hitelképességét. Amely exportország utazói hamarabb jelennek meg a Balkánon, amely ország utazói intenzívebb munkát fognak ott kifejteni, az lesz győztes abban a versenyben, mely most a Balkán kereskedelmi meghódítása körül máris megindult.

Nem tagadható, hogy országok kereskedelmi összeköttetések kialakulására befolyással lehetnek más tényezők, dinamikai hatások, sőt imponderábilisok is.

Ebből a szempontból helyeslem, ha — mindig feltéve, hogy a kereskedelem maga jár elől a Balkán intenzív megmunkálásában — az említett egyéb segédeszközöket is felhasználjuk.

A kereskedelmi miniszter által elren-

lőnbségekre, amelyek az európai és a ben-szülött katonák között fennállottak. — Mert példánál miért aggathatta, Wermann káplár, aki hollandi születésű volt, a Vilmos-érmét a mellére, amikor ő ugyanazokért az érdemekért csak katonai érmét kapott? Nem szolgált mindketten ugyanannak a királynak? Nem viseltek mindketten egyforma egyenruhát?

Saridin azután lassankint rájött, hogy kizárólag a fehér bőr az, amelyl miatt az európaiak nagyobb kedvezésekben részesülnek. Most fájt neki először, hogy barnabőrűnek született; hogy az őrszemek oly katoná-san tisztelgettek Wermannnak, amikor az mellettük elhaladt. Az fájt neki, hogy őt sohasem részesítették ilyen tiszteletben.

Egy kisebb hadművelet után az ezred egyszer a batáviai országot mentén táborozott. A legénység közt volt százötven néger is, akiket a maláioi „blanda hita”-nak (fekete hollandusoknak) neveztek el. Egy éjszaka, mielőtt az egész tábor aludt, Saridin egy kis előrszékén őrködött. — A hold bágvadtan világított a baaának lombjain keresztül. A maláio káplár, mint rendszeren, vigasztalan helyzetére gondolt. Egy éjjel már-dár vihögása zavarta meg gondolkodásában. Amikor a vihögés ismétlődött, megfordult és a sötétből egy sarrongha állózkodt asszonyt látott előlépni.

— Mi az, Sarina, te vagy? — kérdezte.

— Igen, én vagyok.

— Mi a baj?

— Téged kerestelek. Kis sétát tettem és akkor a fekete hollandusok táborában zajt hallottam: a fekete hollandusok nem alusznak.

— Folytatd!

— Lärmáznak és puskáikat töltögetik.

delt tanulmányi kiküldetések, ha arra alkalmas, kommerciális érzékkel bíró embereket küldenek ki, csak hasznos szolgálatot teljesíthetnek.

A Kereskedelmi Muzeuumnak is jelentős feladat juthat a kereskedelmi összeköttetések előmozdításában. Az árumintakiállítások, bár semmiképen sem teszik feleslegessé a kereskedelmi utazók tevékenységét, már eddig is ném ihaszonnal jártak. De ennél sokkal fontosabb feladata a Kereskedelmi Muzeuumnak a balkáni viszonyok alapos megismerése, a megbízható ügynökök és ügyvédek kataszterének vezetése, jó hirszol-gálat szervezése stb.

A balkáni kiállítás eszméjét időelőtti-nek tartom. Az ilyen kiállítás sikerének elengedhetetlen előfeltétele, hogy előbb megteremtessék az utazók által létesítendő összeköttetés és különösen ama politikai és társadalmi barátságos légkör, amely nélkül a kiállítás látogatottsága, annak ugy anyagi mint erkölcsi sikere el sem képzelhető.

A Balkánegyesületet meg kell és meg lehet csinálni a magyar-bosnyák gazdasági központtal szerves kapcsolatban. Nem tulajdonítok ennek az ideának sem túlnagy horderőt. Az egyetek működése rendszeren hírlapi kommunikációban merül ki és gyakran igazolja a példabeszédet: Tant de bruit pour une omelette. A magyar-bosnyák gazdasági központban szerzett tapasztalataim mégis azt bizonyítják, hogy ez ama félig-meddig ellenséges területen való uttörő-munkában a közgazdaságnak igen hasznos szolgálatokat teljesít. A Balkánegyesületnek feladata volna, helyrehozni azt, mit dip-lomáciánk mulasztott: társadalmi uton odalenni barátokat szerezni és irántunk barátságosabb hangulatot teremteni. E végből a Balkánegyesületnek működése sulypontját a Balkánra kell áthelyeznie, a balkáni országokban kell jó összeköttetéseket szereznie, esetleg fiókokat állítania, sőt meggondolást igényelne, vajjon nem készíthetné-e elő a talajt arra nézve is, hogy a balkán

— Allah!

— Tudod, hogy nem tudnak halkan beszélni... Saját nyelvükön beszélnek és azért nem is értettem meg mindent; annyit azonban mégis kivettem, hogy meg akarják ölni a kapitányt.

— Sarina, hallgass ide.

— Hallgatok, Saridin.

— Foss hamar Wolff kapitányhoz, keld fel és mond meg neki, hogy a fekete hollandusok föllázadtak... Megértetted?

— Megértettem, Saridin.

Sarina a tisztek sátrai felé sietett. Saridin halk léptekkel visszament az előrszékhez, fölkeltette a jávai katonákat és jelt adott, hogy fogják meg fegyvereiket és kövessék. Hé emberével odaért a négerrek táborához, amelyben nagy mozgás volt.

— Vigyázz! — kiáltotta.

Hangos moraj volt a felelet.

— Vigyázz! — vezényelte még egyszer.

Ekkor eldőrdült egy lövés s a golyó Saridin fölét horzsolta.

— Tűz! — vezényelte már most.

Hét lövés dőrdült el egyszerre: néhány néger lerogyott, a többiek a tábor belsejébe menekültek. Közben más jávai katonák és több tiszt is érkezett oda; a kapitány riadót fuvatott s a következő percben már az egész tábor talpon volt. Az afrikaiak egy része megadta magát, negyvenheten menekülni próbáltak, de utolérték őket, elfogták és másnap lefejezték.

Saridin, aki a zendülést felfedezte, mőtő jutalomban részesült: három héttel az eset után hadnagyvá léptették elő.

Milyen boldog volt aznap, amikor zabonyára rávarhotta a vállrojtokat! Milyen büszke volt, mikor derekára a tisztivövet felcsatolva és szápen formált lábaira tisztii

államok mindegyikében egy-egy hivatalos magyar kereskedelmi és iparkamarát állíthassuk fel.

Mindezek után pedig csak ismételteltem azt, mit eléggé ismételni nem lehet. Célirányos, a kereskedelem szükségletei iránt érzékkel bíró kereskedelmi és vámpolitika, a balkánépekkel való barátságos viszony megteremtése, a kiviteli tevékenységnek elősegítése kormányhatósági és társadalmi intézmények útján: ezek megannyi előfeltételei a Balkánon való kereskedelmi foglalkásunknak. De mindez hatástalan marad, ha a Balkánon a gazdasági akciót nem utazóink által fogjuk megindítani és utazóink által sikerre vinni.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg díszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológvár, a papírgyár, kőolajfinomító-

cipőt húzva, fogadta a tisztek üdvözlő küldöttségét és ennek minden tagja vele kezét szorította.

Boldogsága azonban nem tartott sokáig. Csakhamar még keserűbben, mint azelőtt, kellett éreznie jávai voltának minden szerencsétlenségét: mert amikor még csak káplár volt, társaságát a többi jávai altiszt alkotta, most azonban bőrének színe egészen elszigetelte őt az európai tisztek társaságában. Kis idő múlva a tisztii asztaltól is elmaradt: zsoldja kicsi volt, saját vagyona nem volt, kénytelen volt visszatérni a kevésbé költséges jávai életmódhoz. Szabad idejét Surina mellett töltötte kis házuknak verandáján: lassankint hallgatag és buskomor lett.

Noha mindenkor a leglelkij-meretesebben teljesítette a kötelességét, mégis azt kellett látnia, hogy a fiatal európai tisztek őt megelőzik. Két év mult el így mielőtt csak szomorúan vegetált az előretűrés minden remény nélkül. Akkor azután a sonrabajai helyőrséghez rendelték. Gőzhajóra szállt, a mely feleségét és őt új állomáshelyre felvitte.

A hajó esendesen siklott tova a jávai tengeren. A felhők szakadékaín át tisztán ragyogtak a csillagok. Minden esendes volt a hajón. Surina aludt a kabinjában. Saridin a hajó hidján állt és a korlátot át a víz fölé hajolt. Mindig jobban és jobban hajolt... Senkisen látta, senki sem hallotta, amint a nehéz test a vízbe zuhant.

Másnap reggel a többi utas könyezve hallgatta Sarina jajveszékölését, aki férjét siratta és fájdalmában kabinjában leszakította testéről ruháit és göresösen vonaglott a padlón.

W. A. Rees.

gyár, a torpedógyár és a susáki Litorale kon-
zervgyár csak az illető gyárvezetőségek spe-
ciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica“ cognacgyár gyártele-
pe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d.
n. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére
(Via Industria) a kir. kormányzság ad ki
beépítőjegyeket.

EGY PUSKAGOLYÓ

került tegnap a kezembe. A kivándorló-
házban adta tegnap egy bolgár, akinak
Drinápoly alatt küldte a testébe egy tar-
fejű török. Ez a bolgár ifjú, sok lős tár-
saival egyetemben már a Pannonián van,
hogy ma délután Amerikába induljon.
Szerencsétlenül járt hazájából nem visz
magával semmit, csak büszke öntudatot,
dicsőséges emlékeket és ezt a puskagolyót.

Bolgár barátom elmondotta a golyó
történetét. De ezt nem adom tovább. Hi-
szem mindenki ismeri Szavov és Sukri pa-
sa titáni harcát; jól emlékezünk még az
első balkán-háború legszebb fejezetére,
Drinápoly ostromára. Nem is ez a lényeges
a puskagolyó történetében. Hanem az elő-
adás személyi része. Ahogy ez az ember
elhitette velem, hogy nem maradhat úgy,
amint van, hogy a mostani eredményért
nem halhatott dicső halált 100.000 lős
honfitársa, hogy még el kell következni a
nagy haláltáncnak.

Azért érdekes ez, mert ez az ember a
háború kitörésekor Amerikából jött haza
és most, hogy a fegyverek cipilhentek,
már megy is vissza a nagy gyárváros gyil-
kos füstlevegőjébe, ahonnan csak akkor
tér vissza, ha talán újra eljönne a nagy
haláltánc, ha újra megharsannak a trom-
biták. És ez az ember, aki teljesen elsza-
kadott hazájától, szent meggyőződéssel hir-
deti, hogy nem maradhat úgy, amint van;
ez az ember az első szóra ott hagyta a mű-
helyt, hajóra ült és mer sem állt, amíg a
halál birodalmába nem ért. És most megy
vissza azzal, hogy ha kell, újra jön, egyből-
ként azonban az ő hazája már Amerika;
Bulgáriához pedig nem köti más, mint a
szeretet, az emlék, a dicsőség, a szülőföld
mágneseje.

Es érdekes, hogy ehhez az előadáshoz
asszisztált még vagy 100 kivándorló bol-
gár, akik az utolsó betűig hajlandók alá-
írni, amit társuk mondott. Ha kell, mind-
nyájan vissza jönnek hazájukba — de
csak meghalni. Elui inkább ott akarnak
Amerikában.

Megható dolog ez, kérem. Talán mi
magyarok értjük meg legjobban. Hiszen
egy félszázaddal ezelőtt nálunk is voltak
Lenkey-huszárok, akik haza jöttek meg-
halni, vagy a börtönben megőrülni. Ah,
mi értjük ezeknek az idegenbe szakadt
embereknek tüzből égő szeméit, mi hall-
juk a puskagolyó ércbeszédét. (k. p.)

— **A fiumei Marconi-állomás.** Részlete-
sen ismertettük már, hogy Fiumében a tor-
pedógyár közelében a kereskedelmi minisz-
ter drótnélküli táviró-állomást állíttat fel.
Mint most értesülünk, az állomás felállítá-
sát sürgősen keresztül akarják hajtani és
már f. hó 28-án és 29-én megtartják a hely-
színi szemlét.

— **Óriási polyp.** Tegnap délelőtt a hul-
lántörögát sziklái között egy óriási polypot
fogtak. Az állat kiterjesztett karjai har-
madfélméter hosszúak, súlya pedig 8 kiló.
A polypot beszállították a fiumei halbiolo-
giai állomásra, ahonnan ma este Budapest-
re szállítják az állatkert számára.

— **Az Adria-tudósok.** Adria-tudósok
tudvalevőleg azok, akik a Magyar Adria-
Egyesületben egyesültek. Mindenki más
közönséges laikus, ha mindjárt a tenyerén
hordozza is az Adriát felöllelő tudományt.
Az Adria-Egyesület expedíciója, amint mi
is megirtuk, nemrég a Najade nevű hadiha-
jójával tanulmányutra indult. — Nos,
már kapjuk az értesítést az ut eredményé-
ről. Azt mondja a kommuniké, hogy: „a
Pomo-medencében „megtalálták“ a szkam-
pit, amelyről eddig azt hitték, hogy csak a
Kvarneró bizonyos pontjain fordul elő nagy
mennyiségben. Ez a fölfedezés annál fonto-
sabb, mivel a szkampit a motoros halászat
miatt a Kvarneróban csaknem pusztulófél-
ben van s így itt új, érintetlen halászatke-
rület nyílik egyre fejlődő tengeri halász-
tunk számára.“

Erre a borzasztó felfedezésre vonatko-
zólag kérdést intéztünk Garády Viktor író-
hoz, a fiumei halbiológiai állomás igazga-
tójához, aki rendelkezésünkre bocsájtotta
azt a jelentést, amit a Rómában tartott V.
nemzetközi halászati kongresszuson 1911.
május 31-én olvasott fel. Ebben a jelentés-
ben, amely 1911-ben könyvalakban is meg-
jelent és azóta közközen forog, ezt olvassuk:

„A szkampit, amint már fennebb emli-
tettem, a norvég vizekben a sublitorál ré-
gióban él, amelynek mélysége 40 métertől
100—150 méterig terjed. Tömegesen azon-
ban csakis a régió alsóbb határán fordul elő.

E mélységekben, akárcsak a Quarneró-
ban, a fenék agyagos iszaphól áll, amelynek
tulajdonságai teljesen megfelelnek a quar-
nerói mélyebb vizek fenékén levő iszap tu-
lajdonságainak.

A fenti vizeken kívül a norvég rák
(szkampi) itt-ott a Földközi tengerben (Niz-
za, Genova, Palermo, Napoli) is előfordul,
nagy tömegekben azonban csupán az Adriá-
ban, nevezetesen a Quarneróban él. Anconá-
tól le Santa Maria di Leucáig s különösen
San Benedetto del Tronto halásza nap-nap
után fognak szkampit, ahol ezt a rákot „as-
tici“ néven ismerik. Ott a halászok 40 mért-
földnyi távolságban a parttól mintegy 115
m. mélységben halászsákak. Az Adriában itt-
ott elvéve a trieszti öbölben, Miramar mel-
lett s a Leme esatornában találtak, magam
pedig 1905. évi augusztus havában az Előre
gőzessel eszközölt halászati kísérletek alkalmá-
val a zárai esatornában 50—60 méternyi
mélységben, Lissa szigetétől nyugatra 150
méternyi mélységben s végre vagy husz ten-
geri mértföldnyi távolságban Anconától,
mintegy 60 méternyi mélységben fogtam
szkampit, természetesen mindenütt iszapos
fenéken.“

Ezt mondja Garády 1911-ben, aminek
folyamánycsónak kénytelenek vagyunk a fel-
találás dicsőségétől elútni az Adria pompás
tudósait. Ha csak úgy nem áll a dolog — és
ez a feltevés igen közel fekszik — hogy a
tudós expedíciók halvány sejtelve sincs az
Adrián eddig végzett kutatásokról.

— **Szerencsétlenség az utcán.** Staliz
Márton visnjevicai gazda tegnap kocsi-
jával Susák felé tartott. A Lujza uton a kocsit
előttötte Cernjar Mánja másfél éves leánykát,
akit súlyos sérülésekkel szállítottak a fiu-
mei kórházba. A susáki rendőrség megállapí-
totta, hogy a szerencsétlenségért Staliz
nem felelős, mert a kis leányka szaladt a
lovak elé.

— **Hangverseny a Deákban.** A Deák
szállóban ma este 8 órakor katonahangver-
seny lesz, Kuss karmester vezetésével. Be-
lépti díj 50 fillér.

— **Az új kórház.** A kormányzói palotá-
ban tegnap délután Wickenburg István gróf
kormányzó elnöklése alatt értekezlet volt,
amelyen a városi közkórház kibővítésének s
az új közkórház felállításának ügyét tár-
gyalták. Az értekezlet előadója szerint a vá-
rosi kórházban jelenleg 453 beteg van, de a
kórházban tartózkodó személyzettel együtt
504 személy van állandóan benne. A kórház
pedig csupán 300 emberre van berendezve.

Az értekezleten elhatározták egy Dö-
cker-barakk megrendelését, a tüdőbeteg-
teraszának körteremmel való átalakítását,
valamint a kórház tüdőbetegjeinek a pehlini
járványkórházba való szállítását. Ezzel
összesen 80 ember részére szonitának helyét.

Áttértek azután az új kórház ügyére.
A kormányzó kijelentette, hogy a legköze-
lebbi napok egyikén látogatást fog tenni a
kórházban, hogy meggyőződjék, vajjon az el-
határozott intézkedések elegendőek-e bajok
enyhítésére, avagy többet is kell-e tenni,
minthogy még három éven át, amíg az új
kórház építését befejezik, a régi kórházat
kell használni. Elhatározták, hogy a városi
tanács legközelebb indítványokat fog tenni
az új kórház minél hamarabb való felépíté-
se tárgyában.

— **Uj telek-részvénytársaság.** E hó ele-
jén Fiumében Fiumei telek-részvénytársasá-
g címmel új társaság alakult, telkek vétel-
ére és értékesítésére, esetleg házak építésé-
re. Az alaptőke 275 ezer korona felosztva
1100 darab 250 korona névértékű részvény-
re. Az új igazgatóság tagjai lettek: Lampel
Béla, Glaser Bernát, Dénes Adolf, Block
Miklós, Curet János, dr. Mogán Gyula,
Schild Ármin, Mazurka János, Lévai Adolf,
Riboli Alfonz és ifj. Walluschnigg Antal.

— **Lövöldöző erdőőr.** Stefan József 17
és Stefan Győző 20 éves fiatalemberek teg-
nap egy Perusich János nevű 12 éves fiu-
val együtt rözeéért mentek Drenova község-
ből a közeli osztrák határon levő egyik er-
dőbe. Rözsészedés közben megpillantották
Kresel Vencel erdőőrt s mert igen szigorú
embernek ismerték, futásnak eredtek előle.
Az erdőőr többször utánuk lőtt s a sörétek
mindhármukat megsebesítették. Stefan Jó-
zsef és Perusich János súlyosabb természeti
sérüléseket szenvedtek s ezért mindkettőt
a fiumei kórházba kellett szállítani. A dre-
novaiak között óriási elkeseredés tört ki az
erdőőr ellen. Többen keresésére indultak,
hogy megbosszulják a dolgot, de az erdőőr
sehol sem volt található. A cantridai esen-
dőség nyomozza az erdőőrt, aki feltehetően
valószínűleg valamelyik ismerőshöz szö-
kött.

— **Tallózás a cégjegyzékből.** A fiumei
cégjegyző hivatal tudomásul vette a Keres-
kedelmi Részvénytársaság 100 ezer koronás
alaptőkéjének 250 ezer koronára való fel-
emelését és Lévai Adolfnak mint új igazga-
tósági tagnak való bejegyzését.

A Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.
cégjegyzésében tudomásul vétetik Amon
Ernőnek ügyvezető igazgatói minőségben
történt bejegyzése.

Végül tudomásul veszi a cégbiróság a
helybeli Tengermelléki Bank és Takaré-
pénztár R. T. alaptőkéjének 2 millió koroná-
ról 4 millióra való felemelését.

— **Az elvédi golyó.** Mattuglie község-
ben Vukelich István 28 éves gazda összeve-
szett Antal nevű 26 éves öccsével, aki dű-
bában revolvert rántott s a bátyjára lőtt. A
golyó azonban nem Vukelich István, hanem
a közelben járó Sindereich István 14 éves
fiút találta. A fiút súlyos sérülésével a fiumei
kórházba hozták, Vukelich Antalt pedig a
esendőség letartóztatta.

— **Motorosjárművek kezelőinek beje-
lentése.** A városi tanács felhívja az auto-
mobilok, motoroskerékpárok és moterosóná-
kok tulajdonosait, hogy alkalmazottaikat
három napon belül jelentsék be a katonai
ügyosztálynál.

Akik feltartóztatták a villamost.

Tegnap este a via Fiumarán egy ittas férfi haladt karonfogva egy nővel, aki szünetlen igen vig hangulatban volt. A jókedvű pár elhatározta, hogy valami jó viccet csinál, a mire csakhamar megjött az alkalom. Egy villamoskocsi haladt a Scoglietto felé, mire a férfi és a nő a sínek közé álltak, hogy feltartóztassák a kocsit. A kocsivezető látva, hogy nem akarnak elmozdulni, megállította a kocsit s el akarta kergetni őket. Erre azonban a nő felkapta a hóna alatt levő borospalackot s a villamoskocsira dobta, melynek egyik ablakát betörte. Csakhamar ott termelt egy rendőrfelügyelő, aki mindkettőt bekísérte. A vice a rendőrbíróságon fog végződni.

Elfogott leánykereskedők.

Néhány héttel ezelőtt Istria félsziget egyik községéből Fiumába jött G. A. 17 éves leány, aki a Növédő Egyesület útján egy itteni úri családnál kapott munkát. A minap egyedül sértelt a városban. Az egyik utcán megszólitotta egy magas termetű, elegáns fiatalember, aki megkérdezte, nem-e akarna társalkodónő lenni Zárában. A leány hosszas gondolkodás után elfogadta az ajánlatot s megbeszéltek, hogy va Dalmáciába induló legközelebbi hajónál találkoznak. A dolgról tudomást szerzett a Növédő Egyesület is, a mely a hajóhoz küldte egyik emberét. Ez feltartóztatta a leányt, a fiatalembert s egy idősebb nőt, aki társaságukban volt. A férfi zavarba jött, mire a Növédő Egyesület küldöttje bekísértette a társaságot a rendőrségre. Itt kiderült, hogy a férfi veszedelmes leánykereskedő, az ismeretlen nő pedig cinke-társaság. Mindkettőt letartóztatták.

Életunt hajóskapitány. Az Adria hajóstársasághoz tegnap délután értesítés jött Ravennából, hogy a Széchenyi gőzös parancsnoka, Stipanovich Márián föbelőtte magát, de nem halt meg s most az ottani kórházban fekszik sebével. Stipanovich öt gyermek atyja, családja Costrenán lakik. Tették oka ismeretlen.

A kikötőből. Október 25. Érkezett: Gilda osztrák gőzös Triesztből, 69 tonna és 2246 zsák tengerivel, 3857 zsák quebracoval, 525 darab rézzel, 9 darab géppel és 10 tonna vegyes áruval; Polnay magyar gőzös Newportból, 450 zsák kőszénrel; Gallipoli osztrák gőzös Bariból, 920 zsák fűgével, 72 kosár gyümölcsessel, 83 üres hordóval és 10 hordó olajjal; Josephine osztrák gőzös Triesztből, 2305 darab dongával; Carniola osztrák gőzös Konstantinápolyból, 334 darab dongával, 100 zsák szőlővel, 160 zsák fűgével, 150 zsák borssal, 110 bál gyapottal és 30 tonna vegyes áruval; Salzburg osztrák gőzös Alexandriából, 300 zsák fűgével és 70 hordó borral; Arad magyar gőzös Glasgowból, üresen.

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték.

Minden sorsjáték kezdeténél a főelárusítók a vevőknek előzetekénységből egy és ugyanazon számú sorsjegyet tartják fenn s azokat a vevők a további játékokra rendszeren szívesen veszi át. Az osztályorsjáték sorsjegyeinek nagy nyeresémeségeit tekintve, ezen eljárás határozottan helyes is, mert ezáltal nagyobb a valószínűség, hogy előbb vagy utóbb a sorsjegy a kívánt főnyereményt eléri.

Corso mozi. Ma esti műsor: A szerelem nevében, dráma. — Tappucci tűzpróbája, bohózat.

x Fogműterem. Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

TŐZSDE.

Budapesti Értéktőzsde.	Okt. 24. zárlat	Mai ár. 9,1 óra
Magyar hitelrészvény	819.—	819.50
Osztrák hitelrészvény	622.25	620.50
4%-os koronajáradék	80.50	80.70
Osztr.-magy. államvasút	689.—	690.—
Jelzálogbank	421.—	418.—
Leszámlolóbank	510.—	509.—
Hazai Bank	279.50	278.—
Magyar Bank és Keresk. P. T.	544.—	545.—
Rimmaurányi	679.50	680.—
Salgótarjáni	745.—	743.—
Közuti Vasút	634.—	635.50
Városi Villamos	351.—	351.—
Adria	572.—	—
Déli Vasút	109.—	—
Magyar Cukoripar	2690.—	—
Rizsgyár	3800.—	—

Budapesti Gabonátőzsde.

(50 kilogrammonként.)	Okt. 24. zárlat	Mai ár. 9,1 óra
Búza októberre	10.45	—
Búza áprilisra	11.33	11.34
Rozs októberre	8.94	—
Rozs áprilisra	8.88	8.95
Zab októberre	—	—
Zab áprilisra	7.46	7.50
Tengeri májusra	6.33	6.34

Bécsi Értéktőzsde.

Osztrák hitelrészvény	621.50	621.75
Magyar hitelrészvény	818.—	818.—
Osztrák magyar államvasút	689.—	690.—
Déli Vasút	—	110.—
Alpesi	828.50	826.—
Skoda	797.—	789.50
Osztr. koronajár.	81.35	—

Fiumei és trieszti értékek:

Fiumei 4%-os kölesbányák	52.—
Banca Fiumana	250.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	113.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	8100.—
„Indeficiente“ tegerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Alt. Forgalmi r. t. regi	1000.—
Magyar Olajgyár	1000.—
Austro-Americana	202.—
Navigatione Libera Trieszt	290.—
Osztrák Lloyd	630.—
Stabilimento Tecnico	595.50
Ampelea Szeszpároló Rt.	9850.—
I. Trieszti Rizsgyár	423.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	731.—
Spaiatoi Portland Cement	137.50
Assicurazioni Generali	365.—
Riunione Adriatica	823.50
	3700.—

Budapesti nagykereskedés azonnali belépésre keres fiatal keresztény perfect olasz—magyar vagy olasz—német levelezőt.

Ki a könyvelésben jártas előnyben részesül. Ajánlatokat a fizetési igény megjelölésével „Állandó állás 200“ jelígre a kiadói hivatalba kérek.

Naponta friss kóser libák

egészben és részekben olesón kaphatók: Dragonernél, Piazza mercato coperto (Braidá).

Kiadó lakás Abbaziában.

Szépfekvésű tengerre néző 6 szoba, konyha, fürdőszoba, cselédszoba és minden mellék-helyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni Bernhardnál, Spezialitätentrafik Mandria, Abbazia.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és arnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Cukrászda

összekötve kávéházzal, Fiume legelőkelőbb helyén, fényesen berendezve, jóforgalmu üzlet, előnyös feltételek mellett eladó. Ajánlat „Pasticceria“ jelígre kiadóra kéretik.

Több különálló

két és három szobás

lakás a szükséges mellék-helyiségekkel kiadó. Értekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4 I. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén.-

KOVACEVICH SIMON
cukrászdája. Fiume, Corso 33.

Nagy választék a leghiresebb isztriai és dalmát pincékből való borokban (desszert.) Refosco bor — Borgogna — Moscato — „Rosa“ bor palackja 3 K Asti Spumante 5 K Kitűnő „fave“ kilónként 3 és 4 koronával. Dus választék francia bisquitokban, csokoládéban, befőttekben, édességekben és más cukrász-készítményben.

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBAZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengerivíz fürdők.

Szobák 3.— koronától feljebb.

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegelt gálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1913. november hó 20. és 22-én tartatik meg. A huzások a Magyar Kir. Lot-történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab. Osztályorsjáték valamennyi árusítómal kaphatók.

Budapest, 1913. évi október hó 26-án.

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Távirat — Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, okt. 25. Beöthy Pál elnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg a képviselőház ülését. A munkapárt padjai zsúfolva voltak, az ellenzék nem jött el. Az elnök jelentette, hogy az ellenzék a Ház egybehívását kérte, de mert akkor a mai ülésről már történt intézkedés, a kérvény tárgyalanná vált és irattárba téteti.

Sándor János belügyminiszter betérjesztette a községi és községvezők illetményeinek szabályozásáról és a vármegyei tisztújítás elhalasztásáról szóló javaslatokat. Utána

Balogh Jenő igazságügyminiszter terjesztette elő — nagy óváció közben — a szőlőcsernyé-reviziójáról szóló törvényjavaslatot.

Az igazságügyminiszter után Kostyál Miklós interpellálta meg a miniszterelnököt megkérdezően tőle, hogy mi van a margitszigeti játékbank ügyével.

Tisza István rögtön felelt. A Lukács-kormány eltávozása előtt pár héttel értesült arról, hogy Lukács László a Margit-szigeten létesítendő játékbankra engedélyt akar kérni. Rögtön megkérte, hogy az engedélyt ne adja ki. Közben Lukács megbukott, mikor is utasította Jeszenszky Sándor államtitkárát, közölje a társasággal, hogy a látta-mozott alapszabályokat átadta az új belügyminiszternek, aki azokat kikézbesszetti. Megállapítható, hogy Jeszenszky ebben az ügyben kifogástalan korrektséggel járt el. Mikor ő miniszterelnök lett, rögtön tudatta az érdekeltekkel, hogy a játékbankot nem engedélyezi. Pár nap múlva arról értesült, hogy a pártkasszába másfél milliót fizettek be. Ő nyomban vissza akarta adni a pénzt, de a társaság új követelésekkel lépett fel, amiket ő ridegen vissza utasított. Megállapíthatja, hogy Lukács Lászlót semmi vád nem érheti, mert közérdekből, saját érdekeinek háttérbe szorításával cselekedett. Lukács Lászlónak az a felfogása, hogy a játékbank engedélyezhető, míg ő ennek az ellenkezőjét vallja. A munkapártra semmiképpen sem tarthatja előnyösnek, hogy ilyen utakkal álljon összeköttetésben, mert a botrányuk előbb-utóbb ki kellett törni.

Ezután élesen ostorozta az ellenzéket, amely a nemzet figyelmét a nagy ügyektől ilyen apró incidensekkel akarja távol tartani.

A beszédet óriási tapsviharral fogadták, majd elhatározták, hogy a legközelebbi rendes ülést november 4-én tartják, október 30-án pedig formális ülést tartanak.

Szabó István (Nagyatád) szóvá tette, hogy a kormány megelőzte az ellenzéket a Ház összehívásában. Szóvá tette a margitszigeti botrányt és azt mondta, hogy a munkapárt azzal a pénzzel, amit így a pártkasszába összeharásolt, az országot megmetelyezte.

Beöthy elnök megmagyarázta, hogy mi ért hivatta össze a kormány indítványára a Házat, azután

Tisza István felelt Szabónak. Minden pártnak — mondotta — van kasszája, amelyet azért kassza, hogy pénz legyen benne és azért pártkassza, hogy pártcélokra használják fel. Üres szalmát csépel tehát az ellenzék, amikor ebbe kapaszkodik.

Beszédét így fejezte be:

— Arról biztosíthatom t. képviselőtársaimat, hogy én az államot megillető pénzt

sohasem fogok semmiféle célra felhasználni és hogy szemem előtt mindig a köz-, az állam- és a nemzet érdeke lebeg!

Bűnös Máv. tisztviselők.

BUDAPEST, okt. 25. Weisz Manfréd csepeli tölténygyáros feljelentést tett a rendőrségnél, hogy a MAV. Istvánbelki főműhelyének néhány hivatalnok a szállítókkal összejátszva, nagyobb mennyiségű anyagokról írta alá szállítóleveleket, mint a mennyit átvesznek. A rendőrség megfigyelte a szállítókat és a gyanút beigazolták taláta. Kihallgatták Drakóczy Lajos főnökhelyettest, Zimmerl Máttyás raktárost és Bikfalvy Ernő hivatalnokot, kik a Konrad és Társaság egy szállító-levelét írták alá, de az állítólag átvett árut megmutatni nem bírták. Zimmerl végre bevallotta, hogy elharapódzott szokás volt több anyag átvételét elismerni, a többiek még tagadnak, de súlyos bizonyítékok vannak ellenük.

Tosellinéről.

DRESDA, okt. 25. Jövő év január havától kezdve a szász minisztertanács határozata alapján beszüntetik a Tosellinének eddig fizetett évi 40.000 márká járadék kifizetését.

Halálra ítélt kapitány.

MADRID, okt. 25. A legfelsőbb bíróság Sanchez volt kapitányt, ki Mária Louise leányának udvarlóját megölte és kifosztotta, halálra, leányát pedig életfogytiglani fegyházra ítélte.

Bányakatasztrófa.

LONDON, okt. 25. A trinidadai szénbányában robbanás történt, amely 325 munkást betemetett. A mentési akció megkezdődött.

A cárné lebetegedése.

SZENT-PÉTERVÁR, okt. 25. A Livádiában időző cárné lebetegedéséhez nagy remények fűződnek. Ha fiu születne, meg lenne oldva a trónöröklés kérdése. Alexis nagy herceg trónörökös ugyanis esonttuberkulózisban szenved, és sohasem lesz egészséges.

Elsülyedt uszályhajó.

BUDAPEST, okt. 25. A Magyar Építő Részvénytársaság 8. számú uszályhajója a Ferenc József-hidnál nekiment a Nemzet nevű gőzhajónak. Az összeütközésnél az uszályhajó léket kapott és kórákományával együtt elsülyedt. Személyzete uszva menekült a Nemzet gőzösre.

Tüzbész.

O-LUBLÓ, (Szepes-m.) okt. 25. Tegnap nagy tüzbész volt, 30 ház leégett. A tüzet két gyufával játszó gyerek okozta. A két gyereket nem találják, meglehet, hogy elégtek.

Megégett a kocsiján.

KECSKEMÉT, okt. 25. Kós József 60 éves gazdálkodó tanyájára tartott. Utközben elaludt, a pipájától meggyuladt a kocsiban levő szalma, mire a járókelők észrevették a tüzet, az öreg ember súlyos égési sebeiben meghalt.

Elégedetlen távirahivatalnokok.

PARIS, okt. 25. Szemkőzt az Eiffel-toronyval, a Rue de Grenel-n van a távirda palota. Tegnap reggel a hivatalnokok nem mentek szolgálatra, hanem összeesdültek és lármásan tüntettek. Az elégedetlenségnek az az oka, hogy kevés a táviróhivatalnok és ezért a postaigazgatóság három hónap előtt megvonta az alkalmazottaktól a vasárnapi munkaszünetet. A tüntető hivatalnokok kifütyülték főnökeiket s egyáltalán nem jelentkeztek szolgálatra.

Harry Thaw.

LONDON, okt. 25. Newyorkból táviratozzák: A Supréme Curt bűnügyi tanácsa, amelyben esküdtek szavaznak, Harry Thaw és négy cinkosa ellen vádat emelt az állami törvények megsértése címén, mert önhatalmulag hagyta el a tébolydát, ahová jogerős ítélettel zárták. Ennek a vádnak az alapján kéri Newyork állam Harry Thaw kiszolgáltatását.

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott úgy a maga, mint gyermekei Józsa és György nevében mélyen átértzett köszönetet mond mindazoknak, a kik szeretett férje illetve apjuk

Bächer József

f. hó 18-án Grácban történt elhunytából kifolyólag részvétüknek bármilyen módon kifejezést adtak

FIUME, 1913. október 24-én.

Özvegy Bächer Józsefné.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyájkásodás ellen elismert gyors és biztos hatásúak

EGGER MELL-PASZTILLAI,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek

Doboza 1 és 2 korona.

PRÓBADOBOZ 50 fillér

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Gyár és főszékhely:

EGGER A. FIA,

cs. és kir. udv. szállító RÉCS.

ÉLJEN!

EGGER-mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható. FIUMÉBEN: Babić Hin'ko, Budak D., Mizzan Adorján, Marcelja A., Prodám János, Catti G., Skodnik Hugó, Schindler Adolf gyógyszerész uraknál és Benco Ernesto, Benco es Aliczita, Capudi fivérek és Papp Rudolf droguista uraknál. — SUSAKON: Devčić Iván és Sušany P. A. gyógyszerész uraknál

Newyork sötétben.

LONDON, okt. 25. Tegnap este a községi villamosfejlesztő telepen átkapcsolás miatt rövidzárlat történt. Hat munkás meghalt, ketten halálosan megsebesültek, tíz támadt és a kapcsolók nagy része megégett. Newyork több városrésze tegnap este sötétben maradt, egyes villamosvonalakon nem közlekedhettek a kocsik.

Tisztázódott a szerb-montenegrói határ.

BELGRAD, okt. 25. A szerb kormányt értesítették Cetinéből, hogy a szerb-montenegrói határkérdések teljesen tisztázódtak és az összes többi idevágó kérdésben is megegyezés jött létre.

Titkos török-bolgár szövetség.

LONDON, okt. 25. A Timesnek jelentik Konstantinápolyból: Itt beavatott körökben hirtét, hogy a porta és Bulgária között titkos szövetség készült. Hivatalos nézről megcáfellik ugyan ezeket a híreket, de több jel szól amellett, hogy a titkos egyezmény híre mégis igaz. Törökország csak arra vár, míg teljes biztositja magát Szerbia szemébe. Illetőleg, azután megköti a titkos szövetséget Bulgáriával. Ebben az esetben Bulgária lemond Monasztírra való aspirációiról és Szaloniki környékén keres megfelelő kárpótlást.

Török cáfolat.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 25. A főhivatalos „Jeune Turc“ határozottan megcáfolja a „Temps“ szófiai híreit, mely szerint Törökország és Bulgária közt szövetség jött létre.

Teljes a török-görög megegyezés.

ATHEN, okt. 25. A békedelegátusok tegnapi ülésén a vakuf-kérdésben is megállapodás jött létre, úgy hogy ezzel teljes a megegyezés.

Elintézett bolgár-román incidens.

BUKAREST, okt. 25. A román kormány Szófiában lépéseket tett amiatt, hogy néhány nap előtt Turtukája vidékén térkép felvételeket készítő román tisztet és néhány katonát bolgár területen való tartózkodás miatt elfogtak. A letartóztatottakat a követség intervenciójára most szabadon bocsátották. Ezzel az incidens el van intézve.

Albánia kiűritése.

BELGRAD, okt. 25. A szerb csapatok már visszavonultak Albánia belsejéből, de a stratégiai pontokat még mindig megszállva tartják.

PARIS, okt. 25. Bécsből kapott jelentések szerint, ha a szerb csapatok rögtön el nem hagyják a stratégiai pontokat, Ausztria-Magyarország mozgósítani fog. A mozgósítás költségeit Szerbia fogva viselni.

A via Giuseppe Parini-ban a Tomasich házban,
uj cipész üzletet

nyitottam, melyben csakis mérték után a lelegegansabb és legkenyelmesebb cipőket készítem. Fájós és hibás lábakra különös gondot fordítok!

Dobozy Dániel

angol és francia cipész, mű és orthopéd különlegességek készítője.

DR. MAHLER
SANATORIUMA, ABBAZIA

üdülők részére

Ideális nyári tartózkodás. Teljes penzió 10 koronától kezdve. Nagy árnyas park.

Szénsavas és tengeri fürdők, hidegviz-gyógyintézet, hizlaló és étrendi kurák. Egész éven át nyitva.

FIUME

csak CORSO 11.

A téli idényre

ajánljuk óriási választékú szőnyegeinket és függőnyeinket.

Zsinegfutók, azelőtt 2.- kor. most 80 fill.

Tapestry gyapjufutók azelőtt 5.- kor. most 2.50 kor.

Velour gyapjufutók azelőtt 8.- kor. most 4.50 kor.

Függönyök mosható vászonból 7 kor.-tól. feljebb.

Axminster szalonszőnyegek 200-300 nagyság, drbja 37 kor.

Tapestry ágyelők gyapjuból drbja 2.70 kor.

Nagy választék Argaman, Axminster, Velour és Tapestry szalonszőnyegekben.

Tisztelettel

Weiss M.

Csak CORSO 11.

FIUME

VELENCE

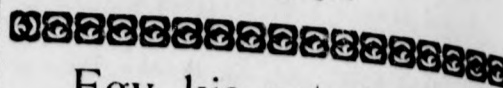
Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

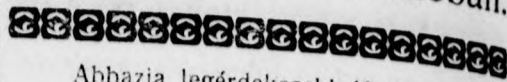
—= Teljes penzió napi 10 líráért. =—

Kisasszony kerestetik

öt éves fiuhoz. Jelentkezés: Via Pomerio 7. szám, III. emelet. 9. ajtó.

Egy kis osteria olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Abbazia legérdekesebb látványossága az

AQUARIUM a Stefania szálloda mellett, hol az adriai halfajok, a tengerfenék növény- és állatvilága, elevenen, természetű környezetben látható. Senki se utazzon el Abbazia-ból, mielőtt az aquariumot meg nem tekintette

Quarnero kávéház

Abbaziában

Az előkelő világ találkozóhelye.

Minden délután elsőrangú hangverseny.

Estéknként hangversenyek, tánemulások, kinematograf előadások, tombolák kabaret előadások stb.

Ruha teszi az embert!

Elegáns ruhákat a legfinomabb kivitelben, mérték szerint valódi angol és francia pozitívól, divatos szabás szerint jutányosan készít, valamint javításokat és vasalásokat pontosan eszközöl:

Turman József

ELSŐRANGU FÉRFISZABÓ ÜZLET
Abbazia, Reichstrasse, Villa Habsburg.

MARGIT -CRÉME -SZAPPAN

legjobb arckenőcs, 2-3 nap alatt ifjítja és szépíti az arcot

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások börtarka (Mitesser ráncok, kiütések ellen)

Margit-Créme páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc- és kézvörösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon csodás általakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérre lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, nem zsiros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Créme ára: nagy tégely 2 kor., ki tégely 1 kor., Margit-puder fehér, rózsá v. crème szimben 1.20 kor. Margit-szappan darabja 20 fillér. — Csakis akkor valódi, ha minden egyes doboz

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD. felirattal és címerrel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk! Főlerakat Fiumében: Babich Hinko, Catti utóda, ErnestoBenco drog., Prodam Janos, M. Capudi drog., Jehel Francesco drog., Dr. Mizzan A. gyógyszerésztárában, Pavacich Fratelli drog., Papp R. drog. és Skodnik H. gyógyszerésztárában.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:
(Hótes arrivés hier:)

Markovic Angelina Neugradiska	Zotter
Weiss Kálmáné Budapest	Bristol
Heinrich Rudolf Varsó	Habsburg
Gibel Stephan Galizia	Habsburg
Fels Adél Leipzig	Habsburg
Felsenburg Heinrich Adlerkosteletz	Habsb.
Wiesinger Wilhelm Karlovac	Hausner
Haller Franz Wien	Hausner
Mayer Helene Oroszország	Abbazia
Schmidt Ernst dr. Wien	Royal
Gottesmann Hermann	Herkules
Gracianescu A. dr. Herkulesbad	Herkules
Seosiam Georg Bumretes	Bellevue
Fischer Károly Budapest	Bellevue
Salamon Michel Hamburg	Palace
Xy Ferenc Budapest	Palace
Leblanz Andor Wien	Palace
Mallah József	Palace
Pfan Janes London	Palace
Poppar József Budapest	Palace
Avian Jean Bukarest	Palace
Hönlch Sándor Nagyikinda	Palace
Foresalini Ludwig Tasnár	Securanst.
Elek Sándor Komárom	Ayram
Zentner Erna Karlsbad	Janette
Strauss Arthur dr. Wien	Janette
Prikryl Franz	Lido
Stöhr Emil Berlin	Stefanie
Meller Leo dr. Wien	Hammer
Leichter E. Wien	Grand H.
Nonweiler F. Trieszi	Grand H.
Klary József Ulmerfeld	Grand H.
Schwagerer József Spalato	Grand H.
Radosavlevich Ljubica Mostar	Vidakovits
Bachruh I. München	Vidakovits
Bachruh Gyula Budapest	Vidakovits
Reif Berthold Bradford	Hammer
Weiss Dóra Wien	Hammer
Kanill Freytag Raksi	Mahler
Gross Emil Wien	Bristol
Rabitz Berthold Angsburg	Bristol
Ottaczwski P. Lublin	Oliv.
Iszelski Adolf Lodz	Oliv.
Maresekenyi Mariska Budapest	Mandria
Barta Gyula dr. Debrecen	Vécsey
Böslar Kornélia Debrecen	Vécsey
Biyathy Lajos Debrecen	Vécsey
Dura Olga Debrecen	Peppina
Dumaire Karoline Rozmadow	Peppina
Metzki Leon Borislav	Peppina
Grosz Karl Wien	Mignon
Neumann Ludwig Wien	Mignon
Sailer Leopold Aushach	Mignon
Gentler Alfréd Wien	Abbazia 240
Wallentin Max Wien	Abbazia 240

Százmillió koronás építkezés Fiumében.

A kikötő bővítése.

(M—g.) A kereskedelmi miniszteriumnak az az osztálya, amelyhez a fiumei kikötő tervezésének az ügyei tartoznak, évek hosszú során keresztül csak a hiányok és szükségletek megállapításával, valamint a magánosok és testületek javaslatainak a tanulmányozásával foglalkozott. Az óriási anyag föl dolgozása után évekig tartott a program megállapítása és rengeteg ideig tartott a tervezés munkája is, mert tudvalevő, hogy alig van a világon tengeri kikötő, ahol az építkezés oly óriási összegekbe kerülne, mint itt, ahol az új létesítmények színhelyén a betöltendő tengermélység 40—50 között változik. Eppen ezért a projektum minden részét alaposan meg kellett gondolni, anélkül, hogy részleteket körültekintéssel megtárgyalni, nehogy hiába dobálják a milliókat a tengerbe.

Mert nagy összegekről, több mint százmillió koronáról van szó! Ezzel az összeggel együtt kétszázmillió korona lesz a Fiuméba befektetett állami tőke.

A kikötő fejlesztésének végleges terveze, amely nemrég készült el, tudvalevőleg új rakodó területeket akar nyerni és a kellő mennyiségűre akarja szaporítani az itteni gyér vasuti berendezéseket. Hatalmas rakárakkal és hangárokkal akarja ellátni Fiumét és az árurakodást a szükséges villamos daruk és emelőkészülékek építésével teljesen modernné akarja tenni, olyanná, ahogy azt a nyugati államok tengeri kikötőiben láthatjuk.

A fiumei pályaudvar, amely elválaszthatatlan szerves összefüggésben van a kikötővel, ma már szűk. Rendező pályaudvara, a folytonos nagyarányú forgalom lebonyolítására alkalmatlan. Ez az oka azután, hogy különösen a gabona- és a szénforgalom idején szállítási póthatáridőket kell hirdetni, a feladott, utban levő árukat közbenső állomásokon napokig vissza kell tartani, mert a pályaudvar befogadó képessége rendező pályaudvarának célszerűtlen volta miatt nagyon korlátolt. A mostani viszonyok között például Fiumében és Brajdicán, a vele szervesen összefüggő, de már horvát területen épült faárny pályaudvaron naponta háromszázötven vasuti vaggont tudnak megrakni és négy százötvenet kirakni. Fiume pályaudvarának tehát napi nyolcszáz vaggon a teljesítő képessége. A most kidolgozott terv a különféle vasuti berendezéseket annyira szaporítja, hogy a forgalom körülbelül megkétszerezhető lesz, mert alkalmasabb teszi a pályaudvart arra, hogy naponta 600 kocsi megrakhasson és 800 kocsi kirakhasson, vagyis hogy forgalmát 1400 vaggonra felemelhesse. Természetes, hogy a mostani négyezeröttszáz méter vágányhosszú rendező pályaudvar összes vágányhossza 8900 méter lesz.

Tengerentúlra gravitáló cukorforgalmunk az utóbbi időben óriási mértékben növekedik és mert a gyárosok a kiviteli prémiumot rögtön megkapják, mihelyt az árut a vámkülföldön fekvő raktárakba beszállítják: a cukor sokszor heteken keresztül itt vesztegel, amíg (hajók hiányában) elszállítható. Cukor és egyéb vámkülföldi rendeltetésű áruk számára hatalmas vasbeton raktárakat építenek. Ezek javarésze 20 méter széles, 120 méter hosszú, négyemeletesek és alapincézettek. Most kerekén 112.000 négyzetméter rakterület áll az összes raktárakban rendelkezésre és pedig 75.000 négyzetméter a szabad kikötőben és 37.000 négyzetméter a vámbelföldön. Az építési program végrehajtása után a villamos liftekkel felszerelendő raktárak hasznosítható területe 200.000 négyzetméter lesz. Most az összes raktárakba tizenkilencezer vaggon árut lehet beraktározni, ez a mennyiség azonban felemelhető lesz harminchatezer kocsiarámánya.

A kikötőben a hajókból a vasuti kocsihoz és viszont való rakodást 24 villamosüzemű futódaru végzi. Ezek a daruk egyszerre tizenöt métermázsá súlyu darabokat tudnak

emelni. Ezerkilencszázhuszig a daruk számát nyolcvanra fogják szaporítani. Ezek között olyan nagyságúak is lesznek, amelyek egy teljesen megrakott vasuti kocsi — 150 métermázsát — is fel tudnak emelni. (Folytatjuk.)

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

s. agtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **80 fillérért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkör ajánlják.

Lysoform-szappan

finom, gyenge piperesszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknél is; szépíti, megpuhítja és illatosá teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta-Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbúzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvegje 1 kor. 60 fill.**

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az **Egészség és fertőtlenítés** című érdekes könyvet.

Ahol lysoform nem volna kapható, oda közvetlenül is küldünk **6 kor.. előzetes beküldése** esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

Hattyu gözmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknként **BARCZA JENŐ** hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: **BUDAI KÁROLY.**

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérneműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott áron.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Eladó fűszerüzlet

jól menő, magyar vevőkörrel, biztos existencia egy magyar család számára. Közelebbet Büffet Bellevue, a kapucinusok épületében.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A Pool visszaélései.** Az osztrák képviselőház hajózási albizottságának tegnapi ülésén ismét súlyos visszaélések derültek ki a hajózási társaságokról, még pedig nemcsak a Canadian Pacificről, hanem a Pool-hoz tartozó nagy társaságokról is, így elsősorban a Hamburg—Amerika Linie-ről, melyet általában „Hapag” néven ismernek. Súlyos vádakkal állott elő a hadügyminisztérium képviselője és bár az ülésnek ezt a részét bizalmasnak jelentették ki és a hivatalos jelentésben csak néhány sorban ismertették, mégis kiszivárgott, hogy a kivándorlási visszaélésekben részesek az engedélyezett hajóstársaságok is, és hogy a monarchia egész kivándorlási politikája csődöt mondott. Azért a koronás ellenértékekért, melyeket az engedélyezett kivándorlók hagnak Fiumében és Triesztben, lehetővé vált, hogy a hajóstársaságok a monarchia hadköteles fiataljait ezerszámra szállítsák ki Amerikába. A tegnap ülésen többek között nyilvánosságra került a Hapag-nak az osztrák kereskedelmi minisztériumhoz intézett átírata, mely többek között ezeket mondja: „Ballin vezérigazgató ur nevében értesitem, hogy a német kormány, illetve a német hajózási társaságok mindaddig nem kötelezhetik magukat arra, hogy katonaköteles osztrák és magyar alattvalókat nem szállítsanak, a míg az angol, belga, hollandi és francia kormányok, illetve hajóstársaságok hasonló kötelezettséget nem vállalnak.”

A kereskedelmi minisztérium hajózási ügyeinek osztályfőnöke, Riedl erre kijelentette, hogy az új kivándorlási törvény értelmében igenis módot fognak találni, hogy a katonakötelesek kivándorlását megakadályozzák.

A bizottsági ülésen megállapították azt is, hogy a legtöbb kivándorló Magyarországból kerül ki, a legtöbb katonaszökevény Dalmáciából. A dalmát hadkötelesek a sorozás előtt olasz vagy német kivándorló hajókon Amerikába mennek, ősszel visszatérnek és ezt megismétlik három vagy négy éven keresztül. Sokan ezek közül azután végleg Amerikában maradnak.

A Canadian Pacific letartóztatott igazgatója, Altmann Sámuel, még mindig vizsgálati fogságban van. Rokonai most orvosi bizonyítvánnyal kérték szabadlábra helyezését és azt mondják, hogy Altmann szívhajos a fogság életét veszélyezteti. Valószínű, hogy Altmann a vizsgálati foglyok kórházába fogják szállítani.

+ **A Hapag készül a kelet-ázsiai vonalra.** A Hamburg—Amerika Linie, ugylátszik mégis komolyan pályázik a kelet-ázsiai vonalra, mi kitűnik már abból is, hogy a vállalat a minap két darab 12.000 tonnás személyszállító gőzöst rendelt a Weseren erre a vonalra.

+ **Megkezdtek a szerb kereskedelmi tárgyalásokat.** Lers Vilmos kereskedelmi miniszteri államtitkár és Földváry Tibor miniszteri tanácsos Bécsbe érkeztek, hogy részt vegyenek a külügyminisztériumban tegnap megkezdődött vámértekezleten. Az értekezlet célja a Szerbiával kötendő új kereskedelmi szerződés alapelveinek megállapítása. A szerződésre vonatkozólag Pasics legutóbbi bécsi tartózkodása alkalmával már tárgyalta a külügyminiszterrel, azonban időközben Albánia miatt ismét megerősödött az ellenséges hangulat Szerbiával és a szerb sajtó nagyrésze olyan hangon ír, hogy attól

tartanak, hogy a szerb küldöttek nagyon súlyos követelésekkel fognak előállani. Nincs kizárva, hogy ilyen körülmények között a monarchia is más hangon fog beszélni és legalább is tudtára fogja adni Szerbiának, hogy elsősorban az ő, és nem a monarchia érdeke, hogy a kereskedelmi szerződés létrejöjjön.

+ **Olaszország kereskedelmi hajókat vásárol.** Az ugynevezett Fűstenkoncern kénytelen volt beszüntetni a tulajdonában volt Deutsche Rhederei Gesellschaft működését, minek folytán ezen társaság gőzösei gazdát fognak cserélni. Most arról értesülünk, hogy a D. Rh. Ges. három legjobb és legnagyobb gőzöst az olasz kormány vásárolta meg, amely nemrégiben két másik német gőzöst is magához váltott. Ezek az újonnan beszerzett hajók az olasz kereskedelmi tengerészet szolgálatában fognak kerülni, hogy a tripoliszi és a levantei járatokat ellássák. Német kereskedelmi körökben erősen megütköznek azon, hogy rövid időn belül öt kifogástalan és nagy méretű tengeri hajót idegen állam szolgálatába bocsátottak, holott a németországi hajóstársaságok is szívesen megvásárolták volna azokat annál is inkább, mert a hajózási piac állandóan kitűnő és a tengerjáró gőzösek alig tudják lebonyolítani a nagy keresletet.

Poloskák

moly és sváboknak még petéit is nyomban kiirtja a „Löcherer Cimexin”. Nem piszkít minden tisztítható vele.

Kapható Dr. Mizzan Adorján gyógyszer-tárában Fiume.

Serazanetti Ágoston

okleveles zenetanár, a fiumei városi zeneiskola igazgatója újból megkezdte magánórák adását hegedű- és zongora-tanításban.

Ertekezni lehet a Hromatka-féle könyv kereskedésben (Corso; telefon 10-91).

Figlio di Haggi Giorgio Aidinyan

Trieszt (Via della Cassa di Risparmio 6 Telefon sz. 15-87.
Fióközet Fiume Piazza del Commercio 6. Tel. 9-31.

Ertesíti m. t. vevőit s a n. é. közönséget, hogy kedvező alkalom folytán nagy mennyiségű

remek török és perzsa szőnyeget vásárolt be.

Ezen szőnyegek elsőrendű minőségük dacára is

olcsón kerülnek eladásra.

A cég minden eladott darabért garanciát vállal.

Legalkalmasabb bevé- sárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekció árúban és butorokban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Október 16-tól 31-ig

Nagyszabású családi műsor.

Minden szám egy sláger

Kezdődik fél 9 órakor.
kor családi előadás. Bemenet 40 fillér, re-

MINELLI CSALAD

akrobaták

Korb Paula

szubrett

Claire Genée

előadó művésznő

QUADRATUS

zene-clown

Coca Mignon

táncosnő.

Neményi Misi

magyar énekesnő.

AZORA-TRIO

Gisi Waller

dalénekesnő

Traute Warnoff

énekesnő.

FRANZ AMON

kómikus

MOZGÓ FÉNYKÉP.

Előadás után kabaré szabad bemenettel.

Minden vasár- és ünnepnap délután 4 óra-zervált hely 70 fillér, páholy 1 korona.

Uri házhoz bejárónő kerestetik.
Cim a kiadóban.

Trattoria Internazionale

Via Clotilde 2.

A m. t. közönség tudomására hozom, hogy fentnevezett, elegánsan berendezett vendéglőmben előfizetéseket havi 48 koronával elfogadok.

Ebéd.

Leves, marhahús körettel
(4-szer hetenként tészta)

Vacsora.

Bécsi szelet, Natur szelet,
Borjuszelet, Szárnyas stb.

Havi 40 koronás előfizetések is elfogadhatók.

Kihűtött bor.

A tulajdonos.

Figyelem!!

Elsőrendű bécsi gyárból származó férfi- és női fehérneműek raktára.

Konkurrencián kívüli eladás.

Női ingek kitűnő siffon-ból K. 1.30
Női ingek szallagokkal K. 1.90.
Női ingek igen jó vászonból K. 1.96.
Női nadrág siffon-ból K. 1.96, 2.40 és 3.—.

Modern bluzok, bársony és pargetből, legolcsóbb árak mellett.

„AL BUON PREZZO“

(AZ OLCSÓSÁGHOZ)
divatkereskedésben.

Óváros Kobler-tér, az „Abbazia“-mozgófény képszínházzal szemben.

— MAGYAR KISZOLGÁLÁS. —

Tisztelettel értesitem n. é. vevőimet és általában a nagyközönséget, hogy f. é. szeptember hó 1-én a Via delle Pile 1 sz. a. (Hering-féle ház) a Városi Takarékpénztárral (Cassa Comunale di Risparmio) szemben megnyitottam

— kész férfiruha üzletemet. —

Üzletem dusan felszereltem a legfrissebb és legújabb szabású férfi-, fiu- és gyermek ruhákkal, melyek legelső rangú bel- és külföldi gyárakból származnak.

Annone Erbisti

Férfiruha áruhaza „Az Eleganciá“-hoz

— VERSENYÁRAK. —

Kalpić Antal

hentes, via Mercato. Telefonszám 10-58.

Fióküzlet a Calle Canapini.

Naponta friss krajnai kolbász, szalámi, tormás kolbász, szaládé, véreskolbász és sütnivaló kolbász.

Kereskedőknek, vendéglőtulajdonosoknak nagy árengdemény.

Bevásárlási alkalom.

Az óvárosi Piazza Santa Barbara 4. száma alatt levő

Kordic Ferenc-féle

készruha- és női divatárúüzletben, valamint az első emeleti raktárban levő összes árak leszállított árak mellett kerülnek eladásra.

Az árak eladása után az üzlet átalakításnak lesz alávetve.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inást, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához

Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87.

Üres lakások és butorozott szobák szintén közvetítenek.

Új nagy butorraktár

Via Galileo Galilei N.º 2 a Dániel mólóval szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valamint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, közepes árak mellett.

Vasbutorok, ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é. közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisich Ignác.

A görzsi asztalos- konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

Löbisch Guerrino

vas- és fémöntödéje

—:—:—: Fiume, Munkácsy-utca 5 szám —:—:—:

Készít mindennemű géprészt.

Mérsékelt árak.

Preciz munka.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Közeli indulások Triesztből:

Személyszállítás Buenos-Ayresbe:

Spalato v. Gravosa, Nápoly Barcellona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével

az Alice kettőscsavarú gőzössel okt. 9-én.

Spalato v. Gravosa, Patrasz, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével

az Eugenia vagy más gőzössel okt. 16-án.

Spalato v. Gravosa, Nápoly, Barcellona, Las Palmas és Rio de Janeiro érintésével okt. 30-án.

Személyszállítás Newyorkba

Patrasz, Palermo, Algir Almeira érintésével

az Oceánia gőzössel okt. 25-én.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

Underwood, a legjobb és legolcsóbb írógép, képvisellete és raktára.

Amerikai írodabutorok, a modern üzletvezetés nélkülözhetetlen segédeszközei, olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Írógép-alkatrészek és kellékcikkek nagy választékban.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Mohovich C. A. Fiume

Piazza del Commercio 6. szám. Telefon 10-54.

Horváth Ferencz - Fiume

Via Fr. Petrarca 4.

angol uri szabó műhelye

Készít uri öltönyöket a legújabb divat és mérsékelt árak mellett. Elfogad bármilyen tisztítást és javítást.

RITKA ALKALOM.

Cipők és egyéb lábbelik új és nagy raktára

A nagyvásárosok mellett. - **BOGOJEVICH D.** - Via Porto 2.

Különböző gyárakban általam személyesen eszközölt nagy bevásárlások folytán, raktáramban amerikai, francia és angol férfi-, női- és gyermekcipők az eredeti árnál

30-40 százalékkal

olcsóbban kerülnek eladásra.

Nem selejtes, vagy értéktelen raktári tömegáru, hanem elsőrendű áru, amelyért személyesen garantálom!

Linoleum

Különleges raktár.

Haas Leopold

Fiume Corso 6.

Telefon 12.67.

Csakis valódi Linoleum-árak.

Szőnyegek 200 x 150 nagyságban	10.—	kor.
„ 250 x 200 „	18.—	„
„ 300 x 200 „	22.—	„
Futók, 67 cm. szélességben a	1.65	„
„ 90 „ „ „	2.10	„
Mosdó-előtét fémsarkokkal „	2.10	„

Szövet-szőnyegek :

„Tapestry“ szalónszőnyegek 200-150 nagyságban 15 K.

„Tapestry“ szalónszőnyegek 250-180 nagyságban 22 K.

„Tapestry“ szalónszőnyegek 300-200 nagyságban 35 K.

Juta futók 66 cm. nagyságban —.90 K.

Ágyelők elsőrendű anyagból 2.50 K.

Linoleum és viaszos vászon-darabok olcsó áron.

Mint hogy áruházunknak mintegy 30 fióküzlete van a monarchia különböző nagy városaiban, abban a helyzetben vagyunk, hogy áruinkat 20 százalékkal olcsóbban adhatjuk el.

HAAS LEOPOLD

Fiume, csakis a Corso 6 sz. alatt.

Mindenszentek alkalmából friss- és művirágokból,

valamint babérból való koszorúk készítettnek, olcsó árakon a

Senekovitsch F.

nagy virágüzletében, Viale Deák (Kapucinus ház, telefon 4-40).

Ne fogadjon el más lámpát, mint

„TUNGSRAM“

felirású valódi drótlámpát

Hazai gyártmány!!

Óvakodjunk utánzatoktól!!

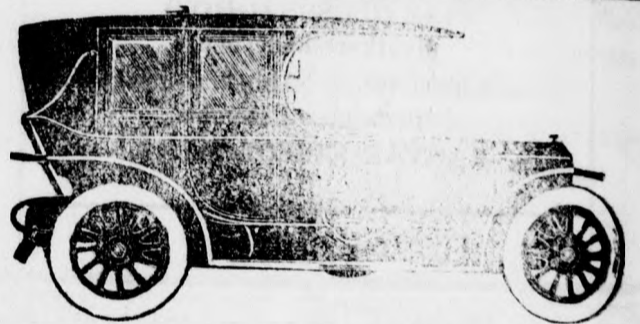
Gyártja: az Egyesült Izzólámpa és Villamossági R. T. Ujpest. 4.

„EDEN“ elegáns café-bar és buffet.

nyílt meg a via del Fosso 9. és via Leopardi 5. átjáróházban. Kitűnő italok. — Hideg ételek. — Villásreggeli. Kellems tartózkodás. — Egész éjjel nyitva!

A nagyközönség szíves pártfogását és szíves látogatását. kéri

Smoquina R. János.

Blažek K. és Társa autogarage és javító műhely

Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73

Automobilok, motocyklok, kerékpárok és minden hazzávaló kellék eladása.

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!

Ne csüggedjete!

Feltaláltam

a férfierő gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem bőséges beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismertetőt 40 fillér postabélyeg csatolásával.

Cím: „Nova Mechanika 161“,
Fiókbérlet 40, Budapest—Főposta.

MERCEDES

Az autók királya!

-≡ Bárdi r. t. ≡-

Budapest VI Lehel-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: **GYŐR.**